

Informācija medijiem
2010.gada 11.novembrī

LTAB: krīzē auto īpašnieki biežāk izvēlas saņemt zaudējumu atlīdzību naudā

Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja (LTAB) eksperti atzinuši, ka līdz ar ekonomisko lejupslīdi valstī pieaudzis to ceļu satiksmes negadījumos cietušo transportlīdzekļu īpašnieku īpatsvars, kas kompensāciju par radītajiem zaudējumiem transportlīdzeklī izvēlas saņemt naudā, nevis kā apdrošinātāja apmaksātu remonta pakalpojumu servisā.

Juris Stengrevics, Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja (LTAB) valdes priekšsēdētājs: „Šādu tendenci zināmā mērā var skaidrot ar vēlmi ietaupīt līdzekļus, jo pārsvarā šādos gadījumos cietušā transportlīdzekļa īpašnieks savu automašīnu labo pašu spēkiem vai arī izvēlas to remontēt zemas kvalitātes servisos par daudz zemākām izmaksām. Turklāt tādos servisos, kas, iespējams, nemaksā nodokļus. Ja automašīnas bojājumi ir nelieli, tad bieži vien tie vispār netiek remontēti. Jāmin, ka šāda tendence ir pretēja pirmskrīzes periodam, kad cietušie vairumā gadījumu izvēlējās apmaksātu servisa pakalpojumu, jo tas bija ērtāk, prasīja mazāku iesaisti un garantēja kvalitāti.”

Kompensācijas naudā saņemšana ir laukietilpīgāka

Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likumu (OCTA likums), ceļu satiksmes negadījumos cietušo transportlīdzekļu īpašnieki par transportlīdzeklī nodarītajiem zaudējumiem var saņemt atlīdzību divos veidos: apmaksātu servisa pakalpojumu par remonta veikšanu transportlīdzeklī vai arī izmaksu naudā, kas ir pašsaprotama transportlīdzekļa bojāejas gadījumos, bet ir izvēles tiesības pie remontējamiem bojājumiem.

Ja cietušais izvēlas saņemt naudas izmaksu, tad apdrošinātājs nav atbildīgs par transportlīdzekļa remontu – tas ir jānodrošina pašam autoīpašniekam.

Garāks būs arī zaudējumu atlīdzības saņemšanas process. Šobrīd, ja cietušā transportlīdzekļa īpašnieks un vainīgā apdrošinātājs savā starpā vienojas par servisu, kurā tiks veikti bojātā transportlīdzekļa remontdarbi, tad uzreiz pēc negadījuma, kad veikta transportlīdzekļa apskate un saskaņota servisa tāme ar apdrošinātāju, var uzsākt remontdarbus. Savukārt, ja cietušais izvēlas atlīdzību saņemt naudā, tad, saskaņā ar likumdošanu, bez eksperta transportlīdzekļa apskates veikšanas vēl ir nepieciešama eksperta zaudējuma aprēķina sagatavošana, balstoties uz kuru apdrošinātājs nosaka kompensācijas apmēru. Jāatzīmē arī tas, ka saskaņā ar OCTA likumā noteikto, lēmumu par izmaksu apdrošinātājam ir jāpieņem mēneša laikā pēc visu lietā nepieciešamo dokumentu saņemšanas.

Turklāt, ja atlīdzība tiek saņemta naudā, cietušā transportlīdzekļa īpašniekam ir jāreķinās, ka kompensācija var tikt izmaksāta, neiekļaujot pievienotās vērtības nodokļa summu, jo nav sniegts pakalpojums – auto nav remontēts.

Eiropas valstu prakse liecina, ka apdrošinātājs apdrošināšanas atlīdzības izmaksu skaidrā naudā veic tikai gadījumos, ja transportlīdzekļa remonts ir ekonomiski nepamatots un tiek atlīdzināti zaudējumi sakarā ar transportlīdzekļa bojāeju. Apdrošināšanas atlīdzība kā skaidras naudas izmaksa teorētiski ir iespējama arī gadījumos, ja transportlīdzeklis nav bojāgājis, bet tad cietušais jau iepriekš reķinās ar to, ka saņems ievērojami mazāku summu, jo no faktiski aprēķinātās summas tiks atreķināti nodokļi un tiks pielietots arī samazinājums, atbilstoši ekspluatācijas nolietojumam.

Zaudējuma aprēķināšanas pamatā rūpīgi izstrādāta metodika

Apdrošinātājs zaudējumu atlīdzību apmērus satiksmes negadījumā cietušam transportlīdzeklī nosaka atbilstoši MK noteikumos noteiktajai kārtībai par tehniskās

ekspertīzes veikšanu un zaudējumu aprēķinu sastādīšanu, ko veic sertificēti eksperti. Ekspertus OCTA apdrošināšanā sertificē LTAB, kas izstrādā arī Transportlīdzekļu tehnisko ekspertīžu metodiku. Tā nodrošina, ka pēc ceļus satiksmes negadījuma zaudējumu aprēķināšanā bojātam transportlīdzeklī tiks ievērota vienota kārtība, neatkarīgi no tā, kurā apdrošināšanas sabiedrībā negadījuma izraisītājs būs apdrošinājis savu atbildību. Tāda pati zaudējumu novērtēšanas kārtība tiek realizēta arī gadījumos, kad cietušajam atlīdzība tiek izmaksāta no OCTA garantijas fonda.

J.Stengrevics: „Saskaņā ar OCTA likumu, apdrošinātāja uzdevums ir segt zaudējumus tādā apmērā, lai nodrošinātu transportlīdzekļa atjaunošanu pirms avārijas stāvoklī. Respektīvi, ja transportlīdzeklis ir 10 gadus vecs, tad apdrošinātāja uzdevums nav uzlabot transportlīdzekļa stāvokli, bet apmaksāt remonta izdevumus, lai nodrošinātu transportlīdzekļa atjaunošanu pirmsavārijas stāvoklī. Izvēloties atlīdzību skaidrā naudā apdrošinātājs zaudējumus atlīdzina atbilstoši eksperta sastādītam zaudējumu aprēķinam, kur rezerves daļu cenai piemērots ekspluatācijas nolietojums. Šis ir viens no apdrošinātāju un cietušo transportlīdzekļu īpašnieku strīdu iemesliem, jo cietušais uzskata, ka apdrošinātājam ir jāsedz zaudējumi jaunas automašīnas vai jaunu rezerves daļu apmērā, neskatoties uz automašīnas patieso vecumu.”

Ja apdrošinātājs secina, ka negadījumā transportlīdzeklis guvis bojājumus, kuru novēršanai remonta izmaksas pārsniegs transportlīdzekļa vērtību pirms negadījuma, tad automašīnas īpašnieks kompensāciju saņem naudā.

Par LTAB

LTAB nodrošina ceļu satiksmes negadījumā cietušo trešo personu interešu aizsardzību, veicina OCTA sistēmas stabilitāti un attīstību, kā arī saskaņā ar likumdošanu nodrošina izmaksas no OCTA garantijas fonda. LTAB ir Zaļās kartes Biroja Padomes biedrs un pilda Latvijas Zaļās kartes biroja funkcijas.

Informāciju sniedza:

Juris Stengrevics

LTAB valdes priekšsēdētājs

Informāciju sagatavoja:

LTAB sabiedrisko attiecību konsultante

Inese Ozoliņa

T: 29336923, inese@repute.lv